

Maatschappijleer: verzorgingsstaat – voedselbanken

Voor

In een les(senserie) over de ontwikkelingen in de verzorgingsstaat behandelt de docent klassikaal de belangrijkste ontwikkelingen in de verzorgingsstaat en zoekt in op de toegenomen armoede. Vervolgens laat hij enige statistische gegevens over de toename van voedselbanken zien en zet de politieke visies t.a.v. de rol van de overheid ten aanzien van het armoedeprobleem op een rijtje. De leerlingen wordt gevraagd om aan te geven hoe de verschillende politieke stromingen (of partijen) het voedselbankprobleem op willen lossen. De oplossingen worden klassikaal besproken en er komt een overzicht op het bord (dat de leerlingen over moeten nemen).

Na omdraaien en weglaten

Hele taak eerst

De docent zet de hele-taak van de les op het bord: **“Geef een onderbouwde voorspelling over of de Nederlandse Regering voedselbanken zal steunen of verbieden”**. De docent geeft een tekst over de toename van het gebruik van voedselbanken in Nederland, die de leerlingen individueel moeten bestuderen (bijvoorbeeld de factsheet van voedselbanken.nl (factsheet-voedselbanken-311214-def).

De klas wordt ingedeeld in homogene niveaugroepen (de sterken bij elkaar en de zwakken bij elkaar). Elke groep moet eerst bedenken wat ze moeten weten om antwoord op deze vraag te kunnen geven. Vervolgens moeten de leerlingen op zoek gaan naar antwoorden op deze vragen en een taakverdeling maken. De leerlingen moeten zelf relevante informatie uit de methode halen.

Hulp op maat

De docent geeft de sterke groep meer zelfstandigheid dan de zwakke groep. Hij moet bekijken of de leerlingen zich minimaal de volgende vragen stellen:

Hoe is de zetelverhouding in de Tweede Kamer en Eerste Kamer en de samenstelling van de Regering?

Wat zijn de opvattingen van de verschillende partijen over de rol van de overheid in de verzorgingsstaat?

Groepen kunnen een groepslid laten ‘spioneren’ bij andere groepen om op ideeën te komen. Als alle leerlingen klaar zijn inventariseert de docent klassikaal welke groepen denken dat de Regering de voedselbanken zal steunen en welke denken dat de Regering dit niet zal doen en waarom. Vervolgens geeft de docent het goede antwoord (+ feedback op denkactiviteiten) en kunnen de leerlingen hun eigen antwoord checken.

Typering van de maatschappijleerles voedselbanken

	Aspect	Eenvoudig —————> Complex		
Hele taak eerst	Aard van de taak	Eén perspectief Dominant	Meerdere perspec- tieven	(bijna) Alle pers- pectieven
	Omvang taak	Leerstof voor 1 les	Leerstof voor een lessenserie	+ Passend in een curriculumlijn
	Wie ontwerpt de taak?	Methode	Docent	Leerlingen en Docent
	Differentiatie in taken	Geen	Enkele opties	Gepersonaliseerd
	Product	Eenvoudig	Eenvoudig/samen- werkend	Complex/samen- werkend
Hulp op maat	Aard van de hulp	Inhoudelijk	Strategisch	+ Pedagogisch
	Omvang hulp	Veel	Beperkt	Weinig
	Wie bepaalt de hulp?	Leerkracht	Docent & Leerling	Leerling
	Differentiatie in hulp	Zeer beperkt	Enkele mogelijkhe- den	Hulp gepersonali- seerd
	Bronnen	Methode	Methode en enkele andere infobron- nen	Hoofdzakelijk andere bronnen

Hele taak ontwerpschema	
Inhoud	Mogelijke situaties
<p>Leerlingen kunnen na deze les:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aangeven wat de gevolgen kunnen zijn van de ontwikkelingen in de verzorgingsstaat (met betrekking tot maatschappelijke ongelijkheid) • aangeven wat de visies van verschillende politieke partijen en stromingen ten opzichte van de rol van de overheid in de verzorgingsstaat zijn • aangeven hoe in de Nederlandse parlementaire democratie verschillende opvattingen over de rol van de overheid omgezet worden in beleid • informatie op een juist manier selecteren en interpreteren • een beargumenteerd antwoord geven op de kernvraag 	<p>Steun of verbod voedselbanken (in Nederland of eigen gemeente)</p> <p>Ondersteuning mantelzorg door overheid</p> <p>Bestrijding werkloosheid (in Nederland of eigen gemeente)</p> <p>Analyse/evaluatie van elke actuele kwestie in de verzorgingsstaat</p>
Hele taak	
<p>De docent zet de hele-taak van de les op het bord: “Geef een onderbouwde voorspelling over of de Nederlandse Regering voedselbanken zal steunen of verbieden”. De docent geeft een tekst over de toename van het gebruik van voedselbanken in Nederland, die de leerlingen individueel moeten bestuderen (bijvoorbeeld de factsheet van voedselbanken.nl: factsheet-voedselbanken-311214-def).</p> <p>De klas wordt ingedeeld in heterogene groepen (verschillende leerstijlen bij elkaar). Elke groep moet eerst bedenken wat ze moeten weten om antwoord op deze vraag te kunnen geven. Vervolgens moeten de leerlingen op zoek gaan naar antwoorden op deze vragen en een taakverdeling maken. De leerlingen moeten zelf relevante informatie uit de methode halen.</p>	

Hulp op maat ontwerpschema			
Aspecten van hulp	Lesonderdelen	Mogelijke leerroutes	
Lesfasen <ul style="list-style-type: none"> • Ontwerpen van de taak • Uitvoeren van de taak • Evalueren van de taak 	Geven van de leerdoelen + hele-taak (opdracht). Hulp bij vragen over opdracht → verhelderen, voorbeeldantwoord (andere kwestie) geven	1	1
Type hulp <ul style="list-style-type: none"> • Algemene uitleg • Uitgewerkt voorbeeld (proces of produkt) • Oefeningen (deeltaken) 	Lezen informatie over voedselbanken. Hulp bij inhoudelijke vragen over tekst → moeilijke begrippen, grafieken, verbanden.	3	2D
	Hulp formeren groepjes en taakverdeling → verdeling leerstijlen over groepjes	5	3D
Hoeveelheid hulp <ul style="list-style-type: none"> • Veel • Beperkt • Weinig • Geen 	Hulp bij selecteren en interpreteren → procesgericht (boek, brein, buurman, dan pas baas (docent)	2	4D
Hulp basispatronen <ul style="list-style-type: none"> • <i>Directe instructie</i> Taak1 intro → Uitleg → Lln. maken taak 1 • <i>Meester-gezel</i> Taak1 voorbeeld → LLn. maken taak 2 • <i>Begeleid ontdekkend</i> Taak 1 intro → Lln. maken taak 1 	Hulp bij onderbouwing antwoord → aangeven criteria 'goede onderbouwing', criteria volledigheid antwoord, 'spioneren bij andere groep'	4D	5D
	Klassikale inventarisatie antwoorden + discussie over verschillen in antwoorden	5D	6
	Afsluiten op leerdoelen	6	7